

A close-up photograph of a person's hand, wearing a blue and white checkered shirt with a purple cuff, planting a potato seedling into the soil. The seedling has green leaves and a white stem. The soil is dark brown and loose. In the background, other potato plants are visible, and a blue sky with white clouds is seen. A green banner with white text is overlaid on the image.

Actieplan Biologische Landbouw Noord-Brabant

2024-2027

Provincie Noord-Brabant

Inhoud

1. Waarom dit plan?	3
2. Waarom extra aandacht voor biologische landbouw?	4
2.1 De rol van biologische landbouw in verduurzaming van de voedselketen	4
2.2 Biologische landbouw in beleid van Europa, het Rijk en andere provinciale programma's	5
3. Met welke doelen en aandachtspunten?	7
4. Waar zet de provincie zich voor in?	8
Actielijn 1: Betere toegang tot grond en regelingen	8
Actielijn 2: Steun aan omschakelaars	10
Actielijn 3: Kennis en innovatie in de keten	11
Actielijn 4: Grotere afzet van biologische producten	12
Actielijn 5: Biologisch in curriculum agrarisch onderwijs	13
5. Organisatie en uitvoeringsaspecten	14
5.1 Coördinatie en samenwerking	14
5.2 Actieve communicatie	15

1. Waarom dit plan?

In april 2022 is het Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Brabant. Hierin staat de doelstelling dat in 2030 op 15% van het Brabants landbouwareaal biologische landbouw plaatsvindt. Met de Uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel 2022-2023 is hieraan een eerste invulling gegeven. Dit wordt vervolgd in de uitvoeringsagenda 2024-2027 die op het moment van schrijven wordt opgesteld.

De landbouw is als belangrijke schakel in het agrifood-ecosysteem een pijler van betekenis voor de Brabantse economie. De landbouw is niet alleen nodig voor onze voedselvoorziening maar ook een belangrijke factor voor natuur, water, bodem, milieu, biodiversiteit, gezondheid en onze leefomgeving. De biologische landbouw is hiervoor zeer betekenisvol. Dit door haar integrale duurzaamheidsprestaties en voortrekkersrol in de landbouwtransitie. Daarom is deze doelstelling voor biologisch gesteld. Hiermee sluiten we aan op dezelfde ambitie in 2030 van het Rijk met 15% en die van de EU met 25% gemiddeld over de lidstaten.

Om deze ambitie te realiseren is voorliggend actieplan opgesteld. Het plan is uitgewerkt met input uit gesprekken en bijeenkomsten met verschillende extern en intern betrokkenen, zoals Brabantse biologische boeren, Bionext, het agrofoodbedrijfsleven, ZLTO, LIB en het ministerie LNV. Dit naast veelal recente WUR- en LBI-studies en CBS-cijfers.

2. Waarom extra aandacht voor biologische landbouw?

2.1 De rol van biologische landbouw in verduurzaming van de voedselketen

De biologische landbouw loopt in een groot aantal duurzaamheidsprestaties voorop en dient als inspiratiebron voor alle schakels in de landbouw en voedselketen tot en met de consument. De ontwikkeling van de biologische landbouw is dan ook niet zo zeer een doel op zich maar een middel dat bijdraagt aan het realiseren van de provinciale beleidsopgaven op het terrein van het milieu, natuur, landschap en de sociaaleconomische ontwikkeling van het platteland.

Ook kan biologische landbouw een bijdrage leveren aan het veranderende consumptiepatroon en de eiwittransitie. Biologische landbouw biedt een kans om meer bewustzijn te creëren bij consumenten over gezond en duurzaam voedsel. Hiervoor kan de biologische sector ingezet worden bij bijvoorbeeld projecten op het gebied van gezondheid, duurzaamheid, de eiwittransitie en meer lokaal en seizoensgebonden voedsel consumeren.

Biologische landbouw ontstond naar aanleiding van een toenemende zorg bij een kleine groep consumenten en ondernemers over de ontwikkelingen in de gangbare landbouw met een negatief effect op het milieu, de natuur, de voedselkwaliteit en het dierenwelzijn. Naderhand is dit concept door een toenemend aantal agrarische ondernemers en ketenpartijen omarmd als een nieuwe bedrijfsstrategie. De biologische landbouw onderscheidt zich van de gangbare landbouw door de wijze waarmee men omgaat met de natuurlijke omgeving. Deze intenties vinden hun weerslag in een aantal principiële regels voor de productie en verwerking. De meest bekende regels zijn géén gebruik van kunstmest en chemisch synthetische bestrijdingsmiddelen, aandacht voor het sluiten van kringlopen, specifieke huisvestingsnormen voor dieren en géén gebruik van genetisch gemanipuleerde organismen.

Biologische landbouw is juridisch vastgelegd, gecertificeerd en producten zijn internationaal handelbaar. De productie en verwerking van biologische producten is wettelijk vastgelegd en gecontroleerd door SKAL via de EKO-licentie. Deze controle vindt plaats door de Nederlandse instantie [SKAL](#), die opereert binnen de Europese en internationale (IFOAM) richtlijnen voor de biologische landbouw. Biologische landbouw is daarmee een goed gecontroleerde en concreet uitgewerkte vorm van duurzame landbouw, waarvan de gecertificeerde producten internationaal handelbaar zijn.

De internationale (IFOAM)-waarden 'health, ecology, fairness en care' vormen de basis voor de biologische landbouw waarmee de sector beoogt bij te dragen aan de zorg voor het milieu, het klimaat, de biodiversiteit, de dieren en de mensen.

2.2 Biologische landbouw in beleid van Europa, het Rijk en andere provinciale programma's

In verschillende andere EU-landen kende het overheidsbeleid voor biologisch meer continuïteit waardoor Nederland van de middenmoot naar de achterhoede is gezakt.

De **Green Deal** van de Europese Commissie – opgesteld naar aanleiding van de zorgen over klimaat, milieu en biodiversiteit - en de daaronder vallende Biodiversiteitsstrategie en de Boer-tot-bord strategie - hebben de biologische landbouw de laatste tijd weer hoog op de agenda gezet van de verschillende Nederlandse overheden en andere betrokkenen. Aan elk lidstaat is gevraagd een strategie op te stellen waarin de bijdrage aan de Europese ambitie van minimaal 25% biologisch areaal voor heel Europa in 2030 wordt uitgewerkt binnen de eigen nationale context (maar niet persé op lidstaat niveau).

Het **ministerie van landbouw**, natuur en voedselkwaliteit heeft in december 2022 het [actieplan biologische landbouw](#) opgeleverd met dezelfde areaalambitie van 15% voor Nederland als in Noord-Brabant. Het landelijk actieplan is opgebouwd langs drie doelen:

1. Meer biologische consumptie en een grotere afzetmarkt
2. Meer biologische productie
3. Meer kennis en innovatie

Provincies worden uitgenodigd om bij de uitvoering een rol te pakken. Het ministerie had voor de uitvoering van dit actieplan 13 miljoen in 2023 en heeft ook 13 miljoen in 2024 tot haar beschikking. Daarnaast heeft zij de beschikking over een extra 50 miljoen om de biologische afzet te stimuleren. De beschikbaarheid van middelen voor de jaren na 2024 is aan het nieuwe kabinet, dat op het moment van schrijven wordt gevormd.

Het Nederlands Nationaal Strategisch Plan voor het **GLB23-27** bevat de ambitie van 6% landbouwareaal biologisch in 2027 (mede op verzoek van de EC in het kader van de Green Deal) en bevat daarvoor verschillende maatregelen om de biologische landbouw te stimuleren zoals:

- Bij de hectare premies niveau goud van de ecoregeling (hoogste trap van betaling) voor biologische en omschakelende boeren. Al moet hierbij opgemerkt worden dat ook veel gangbare boeren tegenwoordig niveau goud behalen. Wellicht is niveau goud niet meer genoeg om biologisch te stimuleren.
- Voor deze doelgroep is het ook makkelijker deel te nemen aan het ANLb.
- Bij de zgn. productieve investeringen op het landbouwbedrijf is er een grotere kans op subsidies voor biologische en omschakelende boeren.
- Ook kan biologisch extra aandacht krijgen in de GLB-maatregelen voor innovatie, kennisoverdracht, integrale gebiedsontwikkeling en LEADER.

In het kader van het **Nationaal Programma Landelijk Gebied** (NPLG) stellen provincies op verzoek van het Rijk, samen met alle betrokkenen een gebiedsprogramma op voor natuur, waterkwaliteit en klimaat, gepaard gaand met toekomstperspectief voor de landbouw. Voor onze provincie wordt een Brabants Programma Landelijk gebied (BPLG) opgesteld. De stikstofaanpak wordt hier een onderdeel van. Qua uitvoering werkt Provincie Noord-Brabant nu al onder andere aan de Gebiedsgerichte aanpak (GGA) in 17 gebieden met vergelijkbare groenblauwe doelen. De biologische landbouw kan bij de uitvoering van het BPLG en de GGA veel bijdragen aan de doelen ervan, onder andere rond kwetsbare gebieden. Maar met de belangrijke kanttekening dat voor biologische landbouw de schrale (zand)gronden ook niet altijd optimaal geschikt zijn, Zeker niet als het

gaat om productie van voedselgewassen en voergewassen. Niet iedere biologische bedrijfsvoering kan zomaar uit de voeten met (enkel) natuurgrond.

Natuurinclusieve landbouw en biologische landbouw kennen veel overeenkomsten, dragen beiden bij aan verschillende provinciale doelen op het gebied van bodem, water en biodiversiteit. Natuurinclusief is meer een beweging, in verschillende stapjes wordt natuur meer en meer geïntegreerd in de bedrijfsvoering. Biologisch is een afgebakend en geborgd systeem en heeft het voordeel van een verdienmodel. Voor natuurinclusieve boeren is dit verdienmodel niet vanzelfsprekend en daarmee kan het voor natuurinclusieve boeren die verschillende stappen hebben gezet richting extensiveren en/of het integreren van natuur in de bedrijfsvoering interessant zijn om over te stappen naar biologisch. Ook financiële ondersteuning aan beheermaatregelen voor de leefgebieden voor weidevogels, akkervogels en groenblauwe dooradering vanuit het Agrarisch Natuur, Water en Landschapsbeheer (ANLb) helpt biologische boeren. Een ander voordeel is dat in de uitvoeringsagenda mest 2030 het uitgangspunt is dat alle mest bewerkt moet worden met uitzondering van biologische mest.

3. Met welke doelen en aandachtspunten?

Voor de provinciale doelstelling van 15% aandeel biologisch landbouwareaal (ofwel +/- 35.500 hectare) eind 2030 zijn de volgende tussendoelen geformuleerd:

- Minimaal 5% eind 2025 +/- 12.000 hectare;
- Minimaal 10% eind 2028 +/- 24.000 hectare.

Dit is inclusief het areaal in omschakeling van dat jaar. Er is hierbij rekening gehouden met de verwachting dat de effecten van een gezamenlijke succesvolle inspanning door de provincie en anderen naar verwachting pas in de loop van de jaren goed zichtbaar worden. Met de tussenambitie van 10% eind 2028 is dit plan iets ambitieuzer dan het Nederlands GLB-doel van 6% biologisch areaal in Nederland aan het eind van de GLB23-27-periode. En met de 15% voor 2030 sluit de provincie aan bij het Rijks-actieplan biologische landbouw.

Met de zeer geringe areaaltoename van de laatste 30 jaar in gedachte, is er een trendbreuk nodig van langzame maar gestage groei naar een snelle groei voor de komende zes jaar. Meer dan in het verleden lijken nu veel stakeholders bereid om zich in te zetten om biologisch op een hoger plan te tillen. Dit komt door de gevoelde urgentie met betrekking tot maatschappelijke vraagstukken op het gebied van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en een sociaal en economisch toekomstperspectief voor de agrarische ondernemer. Door de krachten van stakeholders te mobiliseren en te bundelen, kan er momentum worden gecreëerd om de beoogde groeisprint te realiseren.

Ketenbenadering vormt daarbij een belangrijk onderdeel van de aanpak. Enerzijds om onbalans in vraag en aanbod in de biologische keten te voorkomen en anderzijds vanwege de centrale rol van de afnemers en andere ketenpartijen voor marktontwikkeling en het terugverdienen van bovenwettelijke duurzaamheidsprestaties.

Focus op sectoren met een groot areaalbeslag in Brabant is ook belangrijk om 'meters' te kunnen maken voor de areaaldoelstelling, dat wil zeggen de melkveehouderij, akkerbouw en tuinbouw. Daarbij worden de minder grondgebonden sectoren niet vergeten, met name vanwege de behoefte aan biologische mest en voer. De biologische sector loopt mi voorop in de samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw/tuinbouw. Deze samenwerking is van belang bij de grondgebondenheid en kringloop van de landbouw. In de provinciale regelgeving gaan we nu veelal uit van een individueel bedrijf. We willen er naar toe dat we deze samenwerking ook meer meenemen in regelgeving.

4. Waar zet de provincie zich voor in?

Actielijn 1 Betere toegang tot grond en regelingen

Onze inzet is dat de komende jaren een groot aantal Brabantse agrarische ondernemers de overstap maakt naar een biologische bedrijfsvoering om de ambitie van 15% areaal te realiseren. Een belangrijke voorwaarden om dit mogelijk te maken, is beschikbaarheid van geschikte grond, voldoende (financiële) middelen en ruimte in regelgeving voor deze ondernemers om deze stap te kunnen zetten.

Actie 1.1 Gebiedsaanpak

We geven biologische landbouw een duidelijke plek in de gebiedsaanpak, in de vertaling van het NPLG naar het Brabantse BPLG. Biologische landbouw biedt namelijk meerdere voordelen binnen het BPLG, het is een gecontroleerde en geborgde bedrijfsvoering die goed past bij de integrale gebiedsopgaven; geen kunstmest, chemisch synthetische gewasbescherming, wel vaste mest, 5% groen-blauwe dooradering. In ruil daarvoor wordt biologische landbouw in het gebiedsproces nadrukkelijk als perspectief gecommuniceerd. Dit perspectief geldt zowel voor de huidige biologische boeren als ook voor potentiële omschakelaars. We zullen aansluiten bij de verschillende regelingen voor extensivering en aandacht vragen voor de biologische sector hierin. Specifiek ook wanneer het gaat om piekbelasters.

Actie 1.2 Uitbereiding (gebruik) duurzaamheidsscore

We nemen sinds 2018 al biologische landbouw expliciet mee in de pachtuitgifte. Bij gunning van onze pachtgronden geldt niet alleen de hoogste prijs maar ook de duurzaamheidsscore van een bedrijf. Biologische boeren hebben een hogere duurzaamheidsscore en kunnen daarmee met een fictief hogere pachtprijs inschrijven. Grond die biologisch gecertificeerd is gaat bij voorkeur en met voorrang naar een biologische pachter. De SMK en WUR bepalen jaarlijks deze duurzaamheidsscore. We onderzoeken of deze score, naast bodem, water en biodiversiteitseisen, kan worden uitgebreid met punten voor stikstofreductie. En of een minimumscore kan worden vereist bij langdurige pachtcontracten. We onderzoeken ook of in randzones en overgangsgebieden de duurzaamheidsscore

als een eis kan worden opgenomen, in plaats van enkel als 'voordeel' zoals nu het geval is. Op dit moment maken we gebruik van de duurzaamheidsscore bij onze pachtgronden, we onderzoeken of dit kan worden uitgebreid naar het gebruik van deze score of kwalitatieve verplichtingen bij de verkoop van gronden in gebiedsprocessen.

Actie 1.3 Duurzame pacht

We informeren terrein-beherende organisaties, gemeenten en particuliere grondbezitters over duurzame verpachting aan biologische agrarische ondernemers. Dit om hun aan te spreken op verduurzaming van hun grondbeleid. Hierbij gaat het ook om het aanbieden van langdurige pachtcontracten. Daarmee wordt het voor biologische ondernemers makkelijker om hun grondpositie uit te bereiden en voor langere periode vast te houden.

Actie 1.4 Afwaardering gronden

We onderzoeken of we regelingen op het gebied van grond extra aantrekkelijk kunnen inrichten voor biologische boeren. Het gaat hier om bestaande regelingen en nieuw op te tuigen regelingen met beschikbaar komend Rijksgeld.

Actie 1.5 Beperkingen via verordening

We onderzoeken of we in kwetsbare gebieden met behulp van een verordening beperkingen kunnen opleggen op het gebruik van chemisch synthetische gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest. En of hier draagvlak voor is. Dit om de natuur in deze gebieden te versterken en om de omschakeling naar biologisch extra te stimuleren. Binnen de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw (BMA), belonen we alvast het beperken van het gebruik van deze middelen.

Actie 1.6 Betere toegang tot GLB-subsidies

We stimuleren biologische en omschakelende boeren om meer gebruik te maken van de GLB-middelen die via de provincie beschikbaar komen voor verduurzaming van de landbouw. Daarmee wordt het voor bestaande biologische boeren aantrekkelijker om hun bedrijfsvoering concurrerender te maken en uit te breiden en wordt het voor potentiële omschakelaars makkelijker om deze stap te nemen.

Dit doen we door de GLB-regelingen gericht op steun voor bedrijfsinvesteringen, kennisoverdracht en innovatie kansrijker te maken voor beide doelgroepen en door deze regelingen actief naar beide te communiceren. Daarbij betrekken we onder meer de Brabantse werkgroep biologische landbouw.

Actie 1.7 Stallenbeleid biologische varkens

We onderzoeken hoe de biologische varkens sector kan voldoen aan het stallenbeleid van Provincie Noord-Brabant. We nemen hierbij mee dat deze sector maatregelen treft om ammoniak te reduceren, maar dat een bewezen effectief stalsysteem in deze sector (nu) niet bestaat, omdat een luchtwasser geen optie is vanwege de natuurlijke ventilatie. Ook wegen we mee dat biologische mest moet worden afgezet op biologische gronden, bijvoorbeeld akkerbouwers in de regio.

Actielijn 2

Steun aan omschakelaars

Omschakelen naar biologische landbouw is een grote stap voor agrarische ondernemers. Het is een traject van meerdere jaren. Als provincie Noord-Brabant willen we ondernemers ondersteunen die dit graag willen en/of waarbij dit goed bij hun bedrijf past bijvoorbeeld vanwege de ligging.

Actie 2.1 Adviesgesprekken

We zetten in op individuele adviesgesprekken. Dit zijn we al gestart in 2022 en is succesvol gebleken. In 2023 hebben we dit doorgezet en er blijft een behoefte. Daarom zetten we dit ook de komende jaren door. We bieden agrarische ondernemers die de overstap naar biologisch overwegen een gratis adviesgesprek aan met een biologisch adviseur. Zo kunnen zij nagaan of de overstap naar biologische landbouw haalbaar is op hun bedrijf en welke stappen daar voor nodig zijn.

Actie 2.2 Studiegroepen

We zetten in op groepsbijeenkomsten en studiegroepen. Omschakelende boeren kunnen hierbij veel van elkaar leren en ook van boeren die de overstap naar biologische landbouw al hebben gezet. In 2024 is er in de markt behoefte aan biologische melkveehouders, daarom zetten we in op een studiegroep biologische melkveehouderij. Adviseurs hebben hier een rol, onderwerpen zijn: regelgeving biologisch, ruwvoerstrategie, stoppen gebruik kunstmest etc. Ook via Wijland wordt een studiegroep opgezet met biologische melkveehouders, binnen deze groep wordt ook gekeken naar bedrijfseconomische gegevens.

Actielijn 3

Kennis en innovatie in de keten

Voldoende kennis over biologische landbouw is voor allerlei schakels in de keten belangrijk. Kennis over het belang van biologisch helpt politiek en beleidsmakers bij belangrijke processen als bijvoorbeeld het BPLG. Ondernemers die willen omschakelen hebben veel kennis nodig over implementatie van de biologische principes en regels. Ook bij het stimuleren van de afzet van biologische producten is het van belang dat de consument meer kennis heeft over biologische landbouw om zo een overwogen keuze te maken en vaker voor biologisch te kiezen.

Actie 3.1 Kruisbestuiving met hightech

We stimuleren kruisbestuiving tussen de technologische ontwikkelingen en de biologische sector. Daarvoor haken we aan bij lopende projecten en we organiseren dat de Brabantse vereniging biologische akkerbouw zuidwest verschillende robots kan uitproberen. Op deze manier krijgen telers gemakkelijker toegang tot de technologie. Dit omdat de biologische sector moet innoveren om voorop te blijven lopen in verduurzaming en daarvoor de uitdagingen op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsinzet en plaagbestrijding aan te gaan. Daarbij betrekken we, naast de Brabantse Vereniging biologische akkerbouw zuidwest, hoog innovatieve – technologische boeren, de Boerderij van de Toekomst in Reusel, voorlichters, de WUR, Stuurgroep LIB en verschillende leveranciers van deze technologie.

Actie 3.2 Samenwerking biologische boeren

We zetten in op het uitbouwen en ondersteunen van het contact tussen biologische boeren onderling. Dit voor meer onderlinge samenwerking en kennisoverdracht. Bijvoorbeeld op het thema sluiten van kringlopen. Daarvoor onderzoeken we of er bestaande platforms zijn waar bijvoorbeeld mest, voedergewassen en stro kunnen worden gevraagd en aangeboden. Denk aan de Biobank. Daarnaast organiseren we jaarlijks een Bio-boerendag. Voor beide deelactiviteiten betrekken we Bionext en Biohuis, het Brabantse bio-boeren netwerk en de ZLTO.

Actie 3.3 Subsidies voor robots

We stimuleren het gebruik van robots omdat die de productiekosten juist in de biologische landbouw (bijvoorbeeld voor onkruidbeheersing) sterk kunnen reduceren. Daarvoor onderzoeken en communiceren de mogelijkheden voor subsidies en vouchers voor het gebruik en/of de aanschaf van robots en overige technologieën en digitalisering bij de EU en het Rijk. We kijken ook naar de mogelijkheden die de provincie daar zelf aan kan toevoegen (zoals bij uitvoering van het GLB), inclusief die van LIB.

Actielijn 4

Grotere afzet van biologische producten

Naast het stimuleren van de productie van biologische landbouw, is het van belang om de consumptie van biologische producten te vergroten. Zo voorkomen we dat de markt voor biologische landbouw uit verhouding raakt en de prijzen onder druk komen te staan. In het Nationaal actieplan biologische landbouw neemt het Rijk een aantal acties op zich om consumenten te stimuleren meer biologisch te eten. Wij zetten ook in op het vergroten van de (binnenlandse) afzet. Het lokale aspect van de biologische consumptie vindt zij hierbij erg belangrijk. Door de consumptie van lokale biologische producten te stimuleren, kan meer Brabants areaal worden ingezet voor biologische productie.

Actie 4.1 Intentieverklaring biologische en lokale catering

In 2023 hebben we een intentieverklaring biologische en lokale catering ondertekend. Daarmee zetten we in op 50% biologisch en/of lokaal voedsel in de catering van ons eigen bedrijfsrestaurant, waarvan minstens 30% biologisch gecertificeerd is. Dit realiseren we binnen drie jaar, uiterlijk begin 2026. We gaan met de huidige cateraar aan de slag om de benodigde stappen te zetten. Ook nemen we deze voorwaarden over in de nieuwe aanbestedingsronde van de catering in 2025. We nodigen Brabantse overheden en bedrijven uit om de intentieverklaring ook te ondertekenen. In 2023 hebben tien overheden en organisaties dit gedaan. We blijven gemeenten, waterschappen en bedrijven uitnodigen om mee te doen. Zo vergroten we de afzetmarkt voor biologische producten in Noord-Brabant.

Actie 4.2 Bioregio's

De komende jaren willen we inzetten op het stimuleren van biologische productie en consumptie in de regio. In zogeheten bioregio's komen initiatieven, ketenpartijen, consumenten samen om zo de afzet en daarmee ook de productie te verhogen. In 2024 onderzoeken we waar in de provincie kansrijke bioregio's liggen en wat in deze gebieden nodig is om de afzet en productie van biologische producten te vergroten. In 2025 is de verwachting dat Rijksmiddelen beschikbaar komen om te investeren in deze gebieden en projecten uit te voeren. Brabant wil graag voorbereid zijn om deze middelen straks effectief in een aantal gebieden in te kunnen zetten.

Actielijn 5 Biologisch in curriculum agrarisch onderwijs

Om toekomstige biologische ondernemers te vinden is het belangrijk dat in het Brabants agrarisch onderwijs leerlingen en studenten in contact komen met deze vorm van landbouw.

In 2022 is een begin gemaakt met het ontwikkelen van lesmateriaal biologische landbouw.

Ook zijn de eerste lessen in de praktijk gebracht.

In 2023 zetten we deze lijn door.

Actie 5.1 Biologisch in het curriculum

We stimuleren en ondersteunen Brabantse agrarische onderwijsinstellingen om biologische landbouw op te nemen in het curriculum. De drie Brabantse agrarische onderwijsinstellingen ontwikkelen lesmateriaal over biologische landbouw en bieden dit vervolgens aan hun leerlingen aan. Ook stimuleren we hen om bedrijfsbezoeken naar biologische bedrijven te faciliteren voor hun leerlingen. We gaan in gesprek met de agrarische onderwijsinstellingen hoe zij ervoor kunnen zorgen dat hun ontwikkelde materiaal over biologische landbouw structureel in het curriculum terecht komt. Dat wil zeggen wat zij daar zelf in willen gaan doen en wat ze nodig hebben van de provincie.

Actie 5.2 Masterclasses biologische landbouw

In 2023 heeft de HAS, met financiering vanuit Provincie Noord-Brabant masterclasses biologische landbouw ontwikkeld, bedoeld om meer kennis op te doen over biologische productie. De masterclasses is succesvol uitgevoerd in het najaar. Deelnemers waren zowel studenten, docenten in het agrarisch onderwijs en huidige agrarische ondernemers. Wijzelf en ook de onderwijsinstellingen werven hier actief deelnemers voor. De komende jaren willen we inzetten op het meerdere malen aanbieden van deze masterclasses, zowel door de HAS, als ook door andere instellingen, zoals Curio.

Actie 5.3 Verbreding onderwijs

We zijn in 2023 aangesloten bij initiatieven van het gehele Brabantse onderwijs, zoals het onderwijsprogramma Beet. Wanneer onderwijsinstellingen ons daarnaast benaderen voor events, challenges, afstudeeronderzoeken etc., geven we mee dat biologische landbouw een belangrijk speerpunt voor ons is. Zo betrekken we overige onderwijsrichtingen als bijvoorbeeld horeca, bedrijfseconomie, retail, technologie en innovatie bij het onderwerp biologisch. Ook onderwijsinitiatieven die dicht tegen biologisch aanzitten, zoals het Kennisnetwerk Bodem en het practoraat Duurzaam Bodembeheer mobiliseren we om meer kennis over biologische landbouw bij studenten te laten landen. Hierbij betrekken we alleen Brabantse onderwijsinstellingen die ons benaderen.

5. Organisatie en uitvoeringsaspecten

5.1 Coördinatie en samenwerking

De beoogde areaaltoename is alleen mogelijk als de verschillende actoren hun rol pakken, slim samenwerken en hun krachten bundelen.

Provinciaal kernteam

Er is een provinciaal kernteam biologische landbouw. Dit bestaat uit ongeveer 5 leden waaronder een coördinator die ook als provinciaal contactpersoon fungeert richting externe contacten. In dit kernteam zitten leden met expertise over de uitvoering van de acties zoals beschreven bij de 5 actielijnen, inclusief actieve communicatie. Daarnaast worden op ad hoc basis provincied medewerkers en externen betrokken als aanvullende expertise en verbinding nodig is. Dit kernteam komt circa elke 6 weken bijeen. Dit team zorgt voor het coördineren, aanjagen, monitoren, evalueren en waar nodig bijsturen van de activiteiten. Gezien de urgentie van de opgave houden we ook in de jaren 2024-2027 het kernteam in stand, waarbij we jaarlijks de werkzaamheden bekijken.

Samenwerking met derden

Er is afstemming en samenwerking rondom de eerder in dit actieplan benoemde acties met derden die een (potentieel) belangrijke rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van de biologische landbouw. Denk hierbij aan Bionext, Biohuis, ZLTO, BAJK, terrein beherende organisaties, markt, keten en consumentenorganisaties.

Ook wordt samengewerkt met andere overheden, met name het ministerie LVVN en andere provincies. Het ministerie heeft onder andere focus op markt, retail en onderzoek. Regelmatig vindt onderling overleg plaats tussen Provincie Noord-Brabant en het ministerie, of ook met de andere provincies erbij in de tijdelijke werkgroep biologische landbouw van het IPO. Bij diverse acties in hoofdstuk 4 worden ook waterschappen en gemeenten betrokken.

Samenwerking met LIB

LIB is een belangrijke partner voor de ontwikkeling van de biologische landbouw in Noord-Brabant. Vanwege haar kennis, ervaring en een groot netwerk in de biologische sector. LIB draagt bij met advies, een groot netwerk en vanaf juli 2024 ook met een geormerkt budget voor specifieke biologische projecten (innovatie, kennis en ondersteuning ketenpartijen in omschakeling).

Externe werkgroep

In 2023 is een externe werkgroep gevormd van 6 personen bestaande uit de provinciaal contactpersoon biologische landbouw, een medewerker LIB en vier biologische boeren uit de belangrijkste (grondgebonden) sectoren. De functie van de werkgroep is vooral klankbord voor uitvoering van dit plan en agendering van biologisch in de verschillende bijeenkomsten die bij de acties in hoofdstuk 4 zijn genoemd. Deze werkgroep komt minimaal 4 maal per jaar bijeen en de boeren uit de werkgroep krijgen hiervoor een vergoeding.

5.2 Actieve communicatie

Een goede communicatiestrategie is onmisbaar om de acties beschreven in hoofdstuk 4 te laten slagen.

- Communicatie gericht op agrarisch ondernemers. We zorgen ervoor dat agrarische ondernemers eenvoudig informatie kunnen vinden over biologische landbouw. En meer specifiek over ons beleid biologische landbouw; subsidies, regelingen, voordelen, uitzonderingen waar zij als omschakelende of biologische boer mee te maken (gaan) krijgen.
- Communicatie gericht op onze zakelijke partners, denk aan: Brabantse overheden, terrein-beherende organisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen. We betrekken hen bij het concept bioregio's. Maar ook bij andere thema's zoals duurzame gronduitgifte en pachtvoorwaarden.
- Communicatie gericht op de consument. De consument heeft een sleutelrol in het laten groeien van de biologische sector. Bij een aantal grote publieksevenementen waar Provincie Noord-Brabant een bijdrage aan levert, zullen biologische producten en de voordelen hiervan onder de aandacht van consumenten worden gebracht. Denk hierbij aan biologische markten, stands, pleinen etc. op evenementen als Brabant Ontmoet, Dutch Food Week en Dutch Design Week. Hierbij wordt samen gewerkt met de biologische keten.

Colofon

Provincie Noord-Brabant
mei 2025

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
www.brabant.nl

Provincie Noord-Brabant